

Predmet C-249/21

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

21. travnja 2021.

Sud koji je uputio zahtjev:

Amtsgericht Bottrop (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

24. ožujka 2021.

Tužitelj:

Fuhrmann-2-GmbH

Tuženik:

B.

[omissis] **Amtsgericht Bottrop**

Odluka

U predmetu
Fuhrmann-2-GmbH protiv B.

Amtsgericht Bottrop (Općinski sud u Bottropu, Njemačka)
dana 24. ožujka 2021.

[omissis]

odlučio je:

I. Postupak se prekida.

II. Sudu Europske unije upućuje se sljedeće prethodno pitanje o tumačenju članka 8. stavka 2. podstavka 2. Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog

parlamenta i Vijeća (SL 2011., L 304, str. 64.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 8., str. 260.):

Treba li članak 8. stavak 2. podstavak 2. Direktive 2011/83/EU tumačiti na način da je za odgovor na pitanje je li tipka ili slična funkcija – čija je aktivacija sastavni dio slanja narudžbe ugovora na daljinu koji treba biti sklopljen elektroničkim sredstvom u smislu podstavka 1. te odredbe i koja nije označena riječima „narudžba s obvezom plaćanja” – označena odgovarajućim nedvosmislenim izričajem kojim se izražava da slanje narudžbe podrazumijeva obvezu plaćanja trgovcu, isključivo bitno označavanje tipke odnosno odgovarajuće funkcije? **[orig. str. 2.]**

Obrazloženje:

I.

Tužitelj je vlasnik hotela Goldener Anker u Krummhörn-Greetsielu (Njemačka). Iznajmljivanje soba odvija se, među ostalim, i posredstvom internetske stranice posredničkog portala Booking.com.

[*omissis*] Nesporno je sljedeće: Tuženik je 19. srpnja 2018. otvorio internetsku stranicu Booking.com i unio željeno odredište Krummhörn-Greetsiel, željeno razdoblje od 28. svibnja 2019. do 2. lipnja 2019. i željeni broj soba (četiri dvokrevetne sobe). Nato su tuženiku prikazane odgovarajuće slobodne hotelske sobe. Među prikazanim rezultatima pretrage nalazile su se, među ostalim, sobe u tužiteljevu hotelu Goldener Anker. Tuženik je zatim kliknuo na taj hotel, pri čemu su mu prikazane dostupne sobe, uz daljnje informacije o opremljenosti, cijeni itd. hotela Goldener Anker u odabranom razdoblju. Tuženik se odlučio za četiri dvokrevetne sobe u tom hotelu i kliknuo na „Rezerviram”. Zatim je unio svoje osobne podatke i imena suputnika. Poslije toga je kliknuo na tipku označenu riječima „Dovršiti rezervaciju”.

Tuženik se 28. svibnja 2019. nije pojavio u hotelu Goldener Anker.

Dopisom od 29. svibnja 2019. tužitelj je tuženiku zaračunao troškove otkazivanja (u skladu sa svojim općim uvjetima poslovanja) u iznosu od 2240 eura i za plaćanje mu dao rok od pet radnih dana. Plaćanje nije izvršeno.

Tužitelj smatra da je tuženik – posredstvom portala Booking.com – s njim sklopio ugovor o smještaju u hotelu Goldener Anker za razdoblje od 28. svibnja 2019. do 2. lipnja 2019. Konkretno, označavanjem tipke, koje je izabrao Booking.com, riječima „Dovršiti rezervaciju”, ispunjavaju se posebne obveze u elektroničkoj trgovini u odnosu na potrošače a osobito u odnosu na tuženika, u skladu s člankom 312.j stavkom 3. drugom rečenicom Bürgerliches Gesetzbuch (Građanski zakonik, u daljnjem tekstu: BGB), u vezi s njegovom prvom rečenicom.

U ovom slučaju, tužitelj od tuženika zahtijeva plaćanje naknade za otkazivanje u iznosu od 2240 eura zbog neizvršenja putovanja. **[orig. str. 3.]**

II.

1.

[omissis] [navodi o prekidu postupka] [omissis]

2.

Ishod tužbe ovisi o tome je li između tužitelja i tuženika sklopljen ugovor. U predmetnom je slučaju ugovor sklopljen na temelju članka 312.j stavka 4. BGB-a samo ako su ispunjene obveze iz članka 312.j stavka 3. U predmetnom je slučaju „Rezervacija” izvršena posredstvom tipke označene riječima „Dovršiti rezervaciju”.

Člankom 312.j stavkom 4. BGB-a, kojim se u njemačko pravo prenosi članak 8. stavak 2. podstavak 2. treća rečenica Direktive 2011/83/EU, određuje se da je ugovor na temelju članka 312.j stavka 2. BGB-a sklopljen samo ako trgovac ispuni svoju obvezu iz članka 312.j stavka 3. BGB-a.

(a) Sklapanje spornog ugovora, s obzirom na to da stranke ne osporavaju da je riječ o ugovoru na daljinu koji treba biti sklopljen elektroničkim sredstvom između trgovca i potrošača, ulazi u područje primjene članka 312.j stavka 2. BGB-a i članka 8. Direktive 2011/83/EU.

(b) Međutim, stranke nisu suglasne o tome jesu li u predmetnom slučaju ispunjene obveze iz članka 312.j stavka 3. BGB-a, kojim se u njemačko pravo prenosi članak 8. stavak 2. podstavak 2. druga rečenica Direktive 2011/83/EU. U skladu s tim obvezama, trgovac mora svoj postupak naručivanja uobličiti na način da potrošač svojom narudžbom izričito potvrdi da se obvezuje na plaćanje (članak 312.j stavak 3. prva rečenica BGB-a), pri čemu je ova obveza ispunjena u skladu s člankom 312. stavkom 3. drugom rečenicom BGB-a u slučajevima u kojima se narudžba odvija posredstvom tipke samo ako je ta tipka lako čitljivo označena ničim drugim osim riječima „narudžba s obvezom plaćanja” ili odgovarajućim nedvosmislenim izričajem.

U pravnoj se literaturi – u kontekstu članka 312. stavka 3. druge rečenice BGB-a – daju različite ocjene o tome ispunjavaju li se označavanjem tipke riječima „Potvrditi rezervaciju”, dakle izričajem koji je usporediv s predmetnom oznakom, **[orig. str. 4.]** zakonski zahtjevi. Dok se u *Schirmbacheru* [omissis] zastupa stajalište u skladu s kojim je oznaka koja se sastoji od riječi „Potvrditi rezervaciju” odgovarajući nedvosmisleni izričaj, u *Wendehorstu* se pak smatra [omissis] da ta oznaka nije odgovarajuće nedvosmislena.

U neobjavljenoj odluci (presuda od 31. siječnja 2019., broj predmeta: 16 O 284/17) koju je u spis dostavio tužitelj, *Landgericht Berlin* (Zemaljski sud u

Berlinu, Njemačka) slijedi shvaćanje iz *Schirmbachera* i to u bitnome obrazlaže time da se označavanje tipke mora prosuđivati „uz uzimanje u obzir sveukupnih okolnosti, osobito uobličena preostalog postupka naručivanja odnosno s obzirom na vrstu posla koji se treba sklopiti”.

Prema stajalištu suda pred kojim se vodi postupak, uzimanje u obzir sveukupnih okolnosti dopušteno je samo ako je to u skladu s člankom 8. stavkom 2. Direktive 2011/83/EU.

O tome, a s obzirom na tekst Direktive, ovaj sud ima ozbiljne dvojbe. Naime, u skladu s člankom 8. stavkom 2. podstavkom 2. drugom rečenicom Direktive 2011/83/EU, tipka ili odgovarajuća funkcija mora biti označena izričajem „kojim se izražava da slanje narudžbe podrazumijeva obvezu plaćanja trgovcu”. Stoga, prema stajalištu suda pred kojim se vodi postupak, iz same oznake tipke mora biti razvidno – iako to nije jasno izraženo u tekstu članka 312.j stavka 3. druge rečenice BGB-a kojim se u njemačko pravo prenosi članak 8. stavak 2. podstavak 2. druga rečenica Direktive 2011/83/EU – da pritiskom na nju potrošač, na pravno obvezujući način, preuzima obvezu plaćanja.

Kako bi se pojasnilo mogu li se i u kojoj mjeri u pogledu pitanja nedvosmislenosti označavanja a s obzirom na razloge za potraživanje prema potrošaču, u obzir uzeti i popratne okolnosti postupka naručivanja ili rezervacije, potrebno je od Suda Europske unije zatražiti donošenje prethodne odluke.

Ovo je pitanje relevantno za donošenje odluke u ovom predmetu.

U mjeri u kojoj bi se i na okolnostima osim same tipke – kao što su okolnosti postupka naručivanja prije pritiska na tipku – mogla utemeljiti nedvosmislenost označavanja, sud na temelju argumenata *Landgerichta Berlin* zaključuje da iz [orig. str. 5.] sveukupnih okolnosti postupka naručivanja proizlazi naplatni karakter usluge koja se zahtijevala od tužitelja, s obzirom na to da prosječni potrošač ne može legitimno očekivati rezervaciju hotelske sobe koja nije naplatna, ali je istodobno obvezujuća te se provodi na temelju cijena prikazanih u prethodnim koracima naručivanja. Stoga bi se obveza iz članka 312.j stavka 3. druge rečenice BGB-a mogla smatrati ispunjenom, tako da odredba članka 312.j stavka 4. BGB-a ne bi bila u suprotnosti s valjanim zasnivanjem tuženikove obveze.

Ako pak nije dopušteno uzeti u obzir okolnosti osim tipke a naplatni karakter nastalog pravnog odnosa mora neposredno proizlaziti iz označavanja tipke, ovaj sud daje prednost stajalištu koje je zastupljeno u literaturi u *Wendehorstu*, s obzirom na to da se označavanjem – koje je primijenjeno u ovom predmetu – tipke riječima „Dovršiti rezervaciju” nedovoljno jasno izražava to da potrošač, neposrednim pritiskom na nju, u tom trenutku daje obvezujuću izjavu s ciljem sklapanja naplatnog ugovora. Naime, pojam „Rezervacija”, prema shvaćanju suda pred kojim se vodi postupak, u svakodnevnom govoru ne podrazumijeva nužno preuzimanje obveze plaćanja naknade, nego se često koristi i kao sinonim za

nenaplative predbilježbu ili rezervaciju. Stoga bi se obveza iz članka 312.j stavka 3. druge rečenice BGB-a mogla smatrati neispunjenom, što bi značilo da tuženikova obveza, zbog članka 312.j stavka 4. BGB-a, nije utemeljena.

[*omissis*]

RADNI DOKUMENT